

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in ob

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za 4 D, za četrt leta
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Pla. Ljubljana, v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 11. septembra 1924.

Telefon št. 552.

EV. 108.

Dr. Vladimir Perhavec:

Industrijska kriza.

Kakor vse svetovno gospodarstvo, tako se nahaja tudi industrija v težki krizi. Inflacija je prenehala in z njo tudi čas, ko se je blago za vsako ceno prodalo. Moderna tehnika je kmalu poravnala vojno škodo in tako stojimo na eni strani radi izostale inflacije pred velikim pomanjkanjem kapitala, na drugi pa pred nadprodukcijo in takozvano inflacijo blaga. Vrhu tega je že večina držav uvedla zlato valuto, kar situacijo še bolj poostruje. Industrija je prisiljena, da zniža svojim produktom cene in jih daje po lastni ceni na trg.

So to pojavi, ki ne zadevajo samo jugoslovenske industrije, ampak tudi svetovni trg.

Konsum je v državi sami reduciran na minimum, enostavno iz razloga, ker ogromna večina prebivalstva ni absolutno v stanu radi previsokih cen zadovoljiti svojim potrebam tako, kakor bi si želela.

Pomisli si treba, da producira industrija v masah in je njena produkcija namenjena najširšim slojem. Industrija omogoča nizke cene, ker le na ta način zadošča svoji nalogi.

Oglejmo si situacijo industrije takoj po vojni. Radi splošnega pomanjkanja blaga in inflacije se je plačevala vsaka cena, posledice so bile do 100% dividende in nenavadno visoki kurz delnic. Dobički niso pa bili dejanski, ampak fiktivni in le začasni, boljše bi bilo, da bi jih industrija uporabila za rezervo, kar bi olajšalo prehod v normalno dobo.

S prenehanjem inflacije je zmanjkalo likvidnega denarja, kar je imelo za posledico veliko potrebo po kreditu, tako, da je nastopila po denarni kreditna inflacija.

Naravna posledica kreditne inflacije je bila izredno visoka obrestna mera, ki ima zopet za posledico velike produkcijske stroške.

S tem je naravno v veliki meri ogrožena konkurenčna zmožnost industrije same.

Gornje razmere so privedle industrijo v skoraj popolno odvisnost kreditnih ustanov.

Na ta način so imobilizirani veliki kapitali, kar sedanjo krizo še bolj poostruje.

V industriji sami razločujemo lahko dvoje vrst podjetij. V prvo vrsto spadajo ona, ki so odvisna od finančno jakih zavodov in se jim ni treba bati za nadaljnji obstoj, v drugo vrsto pa podjetja, ki so slabo fundirana in je njih obstoj jako ogrožen.

Tako stoji mlada jugoslovenska industrija pred usodnimi problemi, katerih rešitev je za njo življenskega pomena. Situacija je še toliko težavnejša, ker je šele v stadiju razvoja in se ima boriti s hudo inozemsko konkurenco.

Preden se pa govori o merah, ki bi bile v stanu ščititi industrijo hujših posledic, mora se postaviti vprašanje o življenski in konkurenčni zmožnosti jugoslovenske industrije. Odgovor se glasi brezdvomno pozitivno.

Država sama ima vse predpogoje za uspešen industrijalni razvoj. Bogata ležišča najraznovrstnejših rud, vseh vrst surovin, premog, velike vodne moči, ugodno lego ob morju in je država z eno besedo, kar se tiče surovin in drugih stvari popolnoma neodvisna od inozemstva. Manjkajo sicer še kvalificirane sile, vendar se ta nedostatek lahko primeroma v kratkem času odpravi.

Vlada sicer veliko pomanjkanje

Trgovinska pogodba z Italijo po izjavi italijanskega ministra za narodno gospodarstvo.

Italijanski minister za narodno gospodarstvo, senator C. Nava, je glede trgovinske pogodbe, sklenjene med Jugoslavijo in Italijo, podal te dni sledečo izjavo:

Pogodba, podpisana v Beogradu dne 14. julija t. l., in razne posebne konvencije, so rezultat dolgih in trudapolnih pogajanj, ki so se začela, lahko rečemo, že drugi dan po rapalski pogodbi, glasom katere se je, kakor znano, poverilo sistemiziranje raznih vprašanj gospodarskega značaja posebni komisiji, obstoječi iz strokovnjakov obeh držav. Pogajanja, ki so se začela v Beogradu spomladi 1923, so stopila v odločilno fazo komaj februarja t. l., ko se je po rimski pogodbi rešilo vprašanje glede Reke. Ta faza je trajala približno 6 mesecev in je bilo treba premostiti mnogo težkih ovir, preden se je izvršil ves program, ki smo si ga določili, z izjemo vprašanj, ki so se dala na dnevni red prihodnje konference v Benetkah.

Carinska tarifa.

Predvsem je omeniti — je nadaljeval minister —, da je bila podpisana trgovinska in pomorska pogodba, ki vsebuje tudi konvencijo za ureditev obmejnega prometa. Bistveni del trgovinske pogodbe tvorijo carine, katere nalaga vsaka izmed držav na uvoz blaga iz druge države. Ker obdrži Jugoslavija še vedno sistem izvoznih carin na več lastnih proizvodov in ker pridobiva iz te izvozne carine znatne dohodke, se je v pogodbi tudi določila mera izvoznih carin za jugoslovenske izdelke, ki interesirajo Italijo. Tudi se je sklenila pogodba o naseljevanju in konzularna pogodba, glasom katerih dovoljuje vsaka izmed držav pogodbenic pripadnikom druge države pravico naseljevanja v lastnem teritoriju, pravico izvrševanja industrije, trgovine in obrti. Vprašanje naselitve je bilo eno najvažnejših tekom dolgih pogajanj, k sreči se je rešilo v obojestransko zadovoljnost. Poleg teh dveh konvencij izredne važnosti so se sklenile štiri konvencije glede železniškega prometa, šest specijelnih konvencij pretežno juridičnega značaja, od katerih se tičejo nekatere v veliki meri tudi gospodarskih odnošajev med obema državama. Nadalje se je sklenila konvencija glede poštnega prometa, konvencija glede brzozjavne in telefonske službe in slednjič veterinarska konvencija.

kapitala, vendar pa bo v doglednem času, ko se bo dvignil dinar, tudi v tem oziru bolje. Manjka tudi še kalkulacijska baza, toda z uvedbo zlate veljave, ki mora slediti prej ali slej, bo tudi to vprašanje stavljeno z dnevnega reda.

Da se kriza ublaži, je predvsem potrebno, da se industriji zasigura cenen kredit.

Sedanje kreditne kondicije, ki znašajo do 30%, so za industrijo neznosljive, ker ovirajo amortizacijo kapitala in onemogočujejo znižanje cen, ki je potrebno, da se ustvari večja konkurenčna zmožnost.

Drugi korak bi bil primerno zvišan carinski nadavek na tuje blago. Mora se pa takoj pripomniti, da bi slednja mera ostala absolutno brez učinka, če bi dala povod prekomernemu viša-

Prednosti pogodbe.

Glavna prednost pogodbe obstoja po mojem mnenju — je nadaljeval minister Nava — v tem, da se je sklenila neomejeno klavzula največje ugodnosti, katero sta si obe državi recipročno koncedirali. Nadalje sta se obe državi zavezali, da ne bosta uvedli nobene uvozne, izvozne in tranzitne prepovedi, z izjemo redkih primerov, predvidjenih v predvojnih trgovinskih pogodbah. Edino izjemo tega principa tvori navadno vino, katerega izvoz je podvržen omejitvam.

Kar se tiče tarif, obdrži Jugoslavija še staro tarifo. Tarifa iz leta 1921 ima dve koloni carin, maksimalne in minimalne postavke, ki se dovoljujejo državam z največjo ugodnostjo, med katere spada tudi Italija. Ker pa ni ta tarifa odgovarjala gospodarskim zahtevam, je Jugoslavija izdelala novo splošno carinsko tarifo, ki je služila za bazo pri pogajanjih. Vsekakor se bomo smeli posluževati dosedanjih minimalnih postavk, dokler ne stopi v veljavo nova tarifa. Po razglasitvi nove tarife stopijo istočasno v veljavo pogodbene carinske postavke, določene v pogodbi za italijanski uvoz v Jugoslavijo, in to tudi prej, nego bo ratificirana italijansko-jugoslovenska trgovinska pogodba.

Favorizirani predmeti.

Glede predmetov, ki uživajo glasom pogodbe posebno prednost — je nadaljeval minister Nava —, se je v enaki meri upoštevalo kmetijske kakor industrijske proizvode. Glede kmetijskih pridelkov se je doseglo popolno prostost uvoza limon in znižanje carine na Din 5.— v zlatu za kvintal za oranže, medtem ko predvideva nova splošna carinska tarifa za uvoz južnega sadja sploh carino v iznosu 20 Din v zlatu za 100 kg. Znatne olajšave se je doseglo za riž, sveže in posušeno povrtnino, sveže sadje, mandeljne, maslinovo olje, paradizno konzervo, sir in dr. Dosegla se je tudi prostost za uvoz italijanskih tipičnih vin (marsala in vermut), penečih in zdravilnih vin. — Glede industrijskih izdelkov se je dosegla znižana carina za bombažne izdelke in znatno znižanje za tkanine, izdelke vrvarstva, vreče, mreže za ribolov in izdelke iz konopnine in lanu. Znatno znižanje se je tudi dovolilo za uvoz volnenih tkanin. Za naravno in surovo svilo se je doseglo carine prosti uvoz, medtem ko se je dovolilo za umetno svilo znatno znižanje carine.

nju cen. Dispariteta domačih in svetovnih cen na vsak način ne sme biti tako velika, da bi odvrnila konsum od domačih industrijskih izdelkov.

V tem slučaju bi carinski ažijo več škodil kakor koristil in otvoril vrata na stežaj tihotapstvu.

Celokupna industrija mora delati vzajemno in biti zmožna, da svojo produkcijo usmeri po potrebi trga.

Z aktivnim sodelovanjem vlade, s pametno davčno in prometno politiko, z ublaženjem kreditnih kondicij in primernimi cenami, se bo jugoslovenska industrija primeroma še najlažje izklopala iz težke krize.

Potrebno pa je, da se industrija oprsti vseh tistih bremen, ki so posledica povojnih razmer in ki predstavljajo za celokupno gospodarstvo le škodljiv in nepotreben balast!

Doseglo se je tudi znižanje carine za klobuke iz klobučevine za gospode, za slamnike in fese. Znižane carine so se tudi dovolile za uvoz kož za podplate, kožnih rokavic, pnevmatik, polnih gumijev za avtomobile, kinomatografskih trakov, mrámorja in alabastra ter njih izdelkov, volnenih izdelkov, strojev, aparatov in električnih motorjev, avtomobilov.

Koncesije Jugoslaviji.

Kar se tiče koncesij, dovoljenih Jugoslaviji (je izjavil minister, potem ko je pripomnil, da je Jugoslavija že dosedaj uživala znatne ugodnosti), je Jugoslavija z novo pogodbo dosegla važne koncesije, predvsem v korist domačega poljedelstva in živinoreje. Znatne so redukcije, dovoljene Jugoslaviji pri uvoznih carinah na živino. Doseglo se je tudi znižanje carine za uvoz svežega mesa, prostost za uvoz krompirja, zelo znižano carino v iznosu 2 lir v zlatu za 100 kg za uvoz suhih sliv, kakor tudi jamstva za eventelnost, ako bi italijanska vlada hotela vzpostaviti carino na soljeno meso, na mast in špeh, ki spadajo dosedaj med predmete, ki so carine prosti.

Jugoslavija si je zagotovila znižanje carine na lir 1.75 v zlatu za 100 kvintalov za uvoz jugoslovenskega cementa v Italijo. V ostalem uživa na podlagi klavzule največje ugodnosti vse koncesije, dovoljene tretjim državam na podlagi že prej sklenjenih pogodb.

Ob zaključku svoje izjave je minister Nava izrazil svoje prepričanje o veliki važnosti, katero ima trgovinska pogodba in njej priključene konvencije za ustvaritev baze za prijateljsko sožitje.

Dejstvo, da se je rešilo sporazumno mnogo vprašanj v popolno zadovoljstvo, — je nadaljeval minister —, je že tolažljiv simptom za bodočnost odnošajev med obema državama. Ako bodo nekatere postavke za naš izvoz v Jugoslavijo mogoče višje, nego so sedaj veljavne minimalne postavke, je to posledica zaščitne politike, katero je osvojila Jugoslavija na način, kakor so to v ostalem prakticirale tudi druge države. Dejstvo pa je, da smo si zagotovili postavke, znatno nižje od onih, katere vsebuje nova splošna carinska tarifa izza dneva, ko bo stopila v veljavo, kar je vsekakor velike važnosti.

Položaj našega poljedelstva in izgledi letošnje žetve.

Rž. — V tekočem letu je posejane nekaj več rži nego lansko leto. Obsejana površina znaša 195.000 ha.

Po približnih ocenah utegnemo letos pridelati okoli 1.655.101 kvintal rži. Ako to številko znižamo za 10%, smemo s pozitivno sigurnostjo računati, da bomo pridelali 1.400.000 kvintalov rži.

Po podatkih mednarodnega poljedelskega instituta se bo letos pridelalo v državah, ki so lani razpolagale s 50% celokupnega pridelka v severni polobli naše zemlje, za 20 milijonov kvintalov ali 16.1% manj rži nego leta 1923, ali za 8 milijonov kvintalov, to je za 7.4% manj nego v povprečju razdobja 1918—1922.

Kar se tiče izvoza rži, moremo ceniti izvoz na eno stotino pridelka in da bomo ostanek porabili doma. Izvoziti utegnemo torej 14.000 kvintalov ali 140 vagonov.

Ječmen. — V letošnjem letu je obsejanih z ječmenom približno 380.000 ha, torej nekaj več kakor lani. — Po sedanjih ocenah žetve utegne znašati pridelek letos okoli 3.858.075 kvintalov. Ako tudi to številko znižamo za 10%, moremo s sigurnostjo ceniti letošnji pridelek na 3.000.000 kvintalov.

Svetovni pridelek bo znašal po podatkih, s katerimi razpolaga mednarodni poljedelski inštitut, v državah, ki so lani pridelale približno 60% celokupnega pridelka v severni polobli naše zemlje, za 16 milijonov kvintalov, to je za 9% manj nego leta 1923, ali toliko, kolikor je znašal svetovni pridelek povprečno v letih 1918 do 1922.

Ako računimo, da se bo eno osmino našega pridelka izvozilo — toliko smo ga izvozili tudi leta 1923 — bi znašal naš letošnji izvoz približno 16.600 kvintalov ali 1660 vagonov. Smatram pa za potrebno poudariti, da podajam to oceno z vso rezervno.

Oves. — V tem letu je obsejanih z ovsem 384.257 ha zemlje, torej nekaj več nego lansko leto.

Pridelek ovsa se cenil letos na 2.832.378 kvintalov.

Po podatkih mednarodnega poljedelskega inštituta bo znašal letošnji pridelek v državah, v katerih se je pridelalo lani 68% celokupnega pridelka, 18 milijonov kvintalov, to je za 4,8% manj nego leta 1923, dočim bo letošnji pridelek za 32 milijonov kvintalov, to je za 3,6% večji nego v povprečju razdobja 1918—1922.

Glede ovsa moremo računati, da se ga izvozi eno štiridesetino vsega pridelka, letos ga bomo mogli torej izvoziti 70.800 kvintalov ali okroglo 700 vagonov.

Koruza. — V tekočem letu je s koruzo obsajena nekoliko manjša površina nego lansko leto, v katerem je znašala 1.943.525 ha, vendar pa je razlika neznatna. Verjetno je, da so povzročile zaporedne slabe letine (suša), da poljedelci rajše sejejo žita (pšenico). Kljub manjši obsajeni površini bo pa letošnji pridelek po poročilih, ki nam dohajajo iz vseh delov naše države, večji, nego je bil v kateremkoli letu povojne dobe. Ako računimo, da je s koruzo obsajena površina od 1.800.000 ha in da se bo na en hektar pridelalo po statističnih podatkih v predvojni dobi v najugodnejšem letu, smemo letos računati s pridelkom 27.000.000 tovorov.

Po podatkih mednarodnega poljedelskega inštituta v Zedinjenih državah, ki pridelajo tri četrtine celokupnega svetovnega pridelka v severni polobli naše države, se domneva, da se bo pridelalo letos približno 120 milijonov kvintalov koruze manj, nego lansko leto, ali 58 milijonov kvintalov manj nego v povprečju razdobja 1918—1922.

Ako računimo, da nam bo možno izvoziti eno enajstino vsega pridelka, bo znašal izvoz koruze 2.422.000 kvintalov ali 24.220 vagonov.

Sladkorna pesa. — Kakor je obče znano, smo bili v povojni dobi sedaj glede pridelovanja sladkorne pese in sladkorja zelo pasivni. V tekočem letu se je površina, obsajena s sladkorno peso, podvojila, to je, povečala se je od 28.406 ha na 55.000 ha.

Ako računimo, da se pridelala na en hektar povprečno 160 kvintalov, kar je, upoštevaje ugodne vremenske razmere, relativno nizko računano, bomo pridelali letos 8.800.000 kvintalov ali 88.000 vagonov, to je, dvakrat toliko kakor lani.

Ako nadalje računimo, da da 100 kg pese 10,5 kg sladkorja, smemo ceniti našo letošnjo produkcijo sladkorja na 924.000 kvintalov.

Po podatkih mednarodnega poljedelskega inštituta je v Belgiji, na Francoskem, na Holandskem, na Poljskem in na Češkoslovaškem obsajena letos s sladkorno peso za približno 20% večja površina nego lani in za 53% večja površina nego v povprečju razdobja 1918—1922. V Rusiji se je letos obsadilo s sladkorno peso za približno 40% večja površina nego lani.

Ako računimo, da rabimo doma približno 7200 vagonov sladkorja, ga bomo mogli izvoziti približno 2000 vagonov.

Poleg naštetih predmetov imamo za izvoz namenjene tudi druge za našo izvozno trgovino zelo važne predmete, kakor tobak, hmelj, predivo, fižol itd. O njih vam ne morem dati nikakih podatkov, ker še niso dozoreli ali še niso spravljani. Njihove letine se do sedaj predhodno ni ugotavljalo. Morem le reči, da se nam po splošnih poročilih, katera dobiva ministrstvo, obeta glede teh predmetov v obče jako ugodna letina.

(Konec prih.)

Josip Podbregar, višji revident drž. žel. v p.:

Železniške blagovne tarife s posebnim ozirom na našo trgovino in industrijo.

(Nadaljevanje.)

V teku so sedaj še dogovori z Jugoslavijo na eni in Francosko, Švico, Italijo in Avstrijo na drugi strani glede direktnega prometa Francija—Jugoslavija in Švica—Jugoslavija.

Kako važnost so polagale posamezne države na direktni promet s pomorskimi mesti, je razvidno iz dejstva, da so posebno Avstrija in Češkoslovaška, ki sta po preobratu dostop do Jadranskega morja izgubili, počeli pogajanja z Italijo za vzpostavitev direktnega avstrijsko-jadranskega, odnosno češkoslovaško-jadranskega prometa. Pogajanja so uspela in je stopil avstrijsko-jadranski zvezni promet v veljavo 1. februarja 1921, češkoslovaško-jadranski pa 1. marca 1921.

Tarifi sta izdelani kot zvezni tarifi z direktnimi tarifnimi postavkami od avstrijskih, odnosno češkoslovaških postaj do Trsta (Pulja, Rovinja) in obratno v italijanskih lirah.

Sedaj, po rešitvi reškega vprašanja bo tudi Reka v ti tarifi prevzeta.

Tudi Madjarska se je trudila, da bi dobila zopet direktne tarife s Trstom in Reko, kar ji pa do novejšega časa ni uspelo, deloma radi nestalnosti njene valute in vsled tega nestalnosti njenih tarifnih postavk, deloma pa radi pasivnega držanja Jugoslavije v tem vprašanju.

Vsled nestalnosti valute pa je Madjarska začela izdelovati svojo železniško tarifo v zlati valuti, kakor že dolgo pred njo Poljska, kar bom pozneje pri razpravi o lokalnih tarifah posameznih držav podrobneje obrazložil. Madjarska zlata tarifa stopi v veljavo s 1. julijem 1924, in se vršijo na podlagi iste pogajanja med Madjarsko, Jugoslavijo, Avstrijo in Italijo za vzpostavitev direktne madjarsko-jadranske tarife preko Jugoslavije, odnosno Avstrije, odnosno preko obeh teh držav, in so pogajanja že tako daleč napredovala, da bo ta tarifa še v teku tega leta stopila v veljavo.

Tudi za direktni promet Poljska—Jadran in Nemčija—Jadran so pogajanja že v teku in je tudi vzpostavitev teh prometov pričakovati v teku letošnjega leta.

Tako bodo imele v teku letošnjega leta jadranske luke Trst, Pola, Rovigno, Fiume zopet vse direktne tarife, kakor pred vojno.

Nemčija pa, v svesti si, da bi imela njena luka Hamburg (Bremen) vsled jadranske konkurence občutno škodo, je ponudila Češkoslovaški svoje znižane eksportne tarife s Hamburgom (Bremenom) za češkoslovaške transporte. Pogajanja so se radi vprašanja tarifne valute dolgo časa zavlačevala, dokler ni pristala Nemčija na to, da se ta tarifa sestavi v češkoslovaških kronah. In ta popustljivost Nemčije je zopet dokaz, kako važnost pripisujejo države pritegnitvi transportov na svoje luke.

Slednjič naj še omenim, da se je vršila od 1. maja do 8. junija 1923 v Bernu konferenca vseh srednjeevropskih držav za sestavo novega »Mednarodnega ugovora« z ozirom na povojne izpremenjene razmere. Ta mednarodni ugovor je stopil v veljavo 1. oktobra 1923.

Dne 24. in 25. aprila 1924 pa se je obdržala na Dunaju konferenca za vzpostavitev in pospešitev internacionalnega prometa in sestavo direktnih

tarif med na konferenci zastopanimi državami.

Na konferenci so bile zastopane: Avstrija, Češkoslovaška, Italija, Jugoslavija in Madjarska. Konferenci je predsedoval ing. Sedlak, glavni ravnatelj avstrijskih zveznih železnic. Pogajanja so potekla povoljno in so bile vse zastopane države v principu za vzpostavitev direktnih medsebojnih tarif.

Da so se vsa ta pogajanja tako dolgo zavlačevala, so v prvi vrsti krive nestalne valutne razmere.

Kako bi se temu nedostatku najbolje odpomoglo, hočem v enem prihodnjih odstavkov obrazložiti.

(Dalje sledi.)

M. Savić:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V Karlovcu je začela poslovati moderna tvornica pohištva iz upognjenega lesa, ki more izdelati na leto 50.000 stolov. Poleg instalacije za stole ima tudi svoje stružnice, da more začeti obdelovati tudi okrogel les.

V Brodu na Savi uvaja »Slavonija« v tovarni furnirja in pohištva tudi izdelovanje sedišč za stole iz prešanega furnirja.

V Sarajevu izdeluje tovarna in strugarna Butaconi in Venturini poleg stavbenega materiala tudi lepo pohištvo in tudi stole iz upognjenega lesa.

Industrija pohištva iz upognjenega lesa znači najboljše vnovčevanje naše bukovine. Stoli se lahko prodajajo v Italijo, Indijo, Argentino itd. Zato bi bilo potrebno, da se tudi v Srbiji in v Bosni, kjer so obsežni kompleksni bukovih gozdov, osnujejo take tovarne. V splošnem bi bilo v splošni dobroti treba posvetiti posebno pozornost obdelovanju bukovega lesa in izdelovanju pohištva iz upognjene in neupognjene bukovine.

Da se to doseže, je treba čim več stolarskih pomočnikov in mlajših stolarjev, ki so dovršili večerno obrtno šolo, poslati v naše in inozemske tvornice, da se bolj priučijo tej stroki. Ravnotako je potrebno, da se čim bolj izšola osebje naših tvornic, da bi imeli zadosti boljših delavcev. Ker se more le majhno število stolov natovoriti v vagone, ovira prevažanje izvoz in prodajo v inozemstvu. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se prevoznina znatno zniža, da se bo mogla ta industrija razviti.

47. NAŠA PROIZVODNJA NEUPOGNJENEGA LESENEGA POHIŠTVA.

Leseno pohištvo se izdeluje po celi državi na obrtniški, na industrijski način in nekaj v okvirju domače obrti.

Mizarjev je po celi državi zadosti. Bavijo se pa več z izdelovanjem stavbenih mizarjskih del nego z izdelovanjem pohištva preprostejše vrste. V zadnjem času so se v večjih mestih začeli mizarji deliti na stavbene in pohištvene mizarje. Ako je mizarju moč, da si nabavi stroje, mu gre boljše, ker je vsled uvoza inozemskega, posebno dunajskega blaga v naši državi položaj naših mizarjev, ki izdelujejo pohištvo, jako težak. Pohištvenim mizarjem bi se najlažje pomagalo, ako bi se doseglo, da bi si nabavili zadržne stroje za obdelovanje lesa. Ako si mizarji sami nabavijo stroje, bodo sami prepredili tovarniško konkurenco.

Mizarska domača obrt obstoji v Srbiji in v Bosni, ki izdeluje korita in seljaško pohištvo; v Št. Vidu nad Ljubljano izdelujejo kmetje pozimi tudi pohištvo, katero se je preje izvažalo v Misir. Imajo zadrugo, motorno delavnico in 110 članov in delavcev; zadruga se naziva: Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.* Mizarska zadruga obstoji tudi na Glincah pri Ljubljani.

Te primitivne domače obrti bi se moralo povzdigniti s praktičnimi šo-

* Opomnja uredništva: Navedbe glede mizarske obrti v Št. Vidu nad Ljubljano niso povsem točne, ker tu ne gre za domačo, ampak za razvito rokodelsko obrt, ki je v svojem dosežanju razvoju dosegla visoko stopnjo popolnosti.

lami za izdelovanje boljšega pohištva in s sprejemanjem njihovih otrok za vajence k boljšim pohištvenim mizarjem v mestih in se jih s tem usposobi, da ustanove v svojih krajih delavnice za izdelovanje boljšega pohištva.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Naši trgovski stiki z Italijo. V prvih petih mesecih l. 1924 je naša država uvozila v Italijo za 189,8, iz Italije pa izvozila za 148,4 milj. lir blaga. Italijanska trgovska bilanca je pasivna pri prometu še z nastopnimi državami: Zed. države (za 1510,9 milj. lir), Argentinija (37,5), Anglija (291) in Češkoslovaška (27,3).

Pred ukinitvijo zakona o navijanju cen v Avstriji. Zakon o navijalnih cen v Avstriji se namerava ukiniti. V svrhu zaščite konzumentov pred neopravičenimi cenami je izdelan načrt novele h koalicijskemu zakonu iz leta 1870. Industrija je k temu načrtu zavzela stališče, da je novelizacija koalicijskega zakona nepotrebna, češ, da ta zakon že sam dovoljno štiti konzumente.

Velesajem v Lipskem. — V Lipskem se bodo vršili velesajmi: jeseni 1924 od 31. avgusta do 6. septembra. Spomladi 1925 od 1. do 8. marca, tehnični do 11. marca. Jeseni 1925 od 30. avgusta do 6. septembra, tehnični do 9. septembra. Spomladi 1926 od 28. februarja do 7. marca, tehnični do 10. marca. Jeseni 1926 od 29. avgusta do 5. septembra, tehnični do 8. septembra. Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Avstrijska trgovska bilanca. Avstrijska trgovska bilanca je bila v I. četrtletju 1923 pasivna za 140.021.000, v II. četrtletju 1923 za 127.955.000, v III. četrtletju 1923 za 149.975.000, v IV. četrtletju 1923 za 285.345.000, v I. četrtletju 1924 za 268.487.000 in v II. četrtletju 1924 za 252.826.000 zlatih kron.

Angloška zunanja trgovina. Presenetljiv pojav se kaže v trgovskih statistikah Anglije v letošnjem letu v tem, da se številke izvoza in uvoza stalno in izredno menjujejo. V prvih petih mesecih tekočega leta je znašala vrednost uvoženega blaga 103, 86, 122, 88 in 108 milijonov funtov sterlingov. — Za mesec julij t. l. ugotovljena vrednost je za 31 milijonov višja nego v istem mesecu leta 1923. Od presežka odpade 12 milijonov na živila in pijače, 10 in pol milijona na surovine in 8 milijonov na gotove izdelke. Vrednost uvoza surovin se je za eno tretjino podaljšala vsled povišanega uvoza bombaža. Med gotovimi izdelki je narasel uvoz kovin (ne železa), očiščenega olja in mazil. Izdaten je tudi povešek na uvozu železa in jekla. Pri uvozu se opaža naraščanje izvoza gotovih izdelkov. Njihova vrednost je znašala v mesecu juliju t. l. 57 milj., torej 12 in pol več nego v istem mesecu l. 1923. Povišal se je tudi izvoz bombaževih in volnenih izdelkov, strojev, železa in jekla ter raznih vozil. Premoga se je natovorilo za inozemstvo nekoliko manj, nego v isti dobi lanskega leta.

Češkoslovaška trgovska bilanca. Češkoslovaška je v prvih sedmih mesecih tekočega leta uvozila za 8492,8 (l. 1923 za 4816), izvozila pa za 9153,5 (6520) milijonov čeških kron blaga. Bilanca je torej aktivna za 660,7 (1704) milijonov čeških kron. V mesecu juliju t. l. se je uvozilo blaga za 1229,6, izvozilo pa za 1211,9 milijonov kron.

Indeksne številke. Stroški za preživljanje so znašali dne 27. avgusta t. l. v Nemčiji 1140-milijardkratni znesek predvojnih cen, indeksna številka za veletrgovino pa se je v drugi polovici meseca avgusta t. l. tam dvignila na 1324,9-milijardkratni znesek predvojnih cen. Indeksna številka na Ogrskem je znašala dne 30. avgusta t. l. 21.442,7 napram 22.018,4 po stanju dne 31. julija t. l.

Carina.

Znižanje izvozne carine na žito, moka prosta izvozne carine. Ekonomskofinančni odbor ministrstva je znižal izvozno carino na pšenico od 20 na 16 Din, na riž pa od 20 na 10 Din. Moka vseh vrst je prosta vsake izvozne carine.

Carinjenje konj. Po točki 5. izvozne carinske tarife se carinijo konji, ki se izvažajo, po njihovi starosti (do 3 in pre-

ko 3 let). Ker so nastali dvomi, kako naj se postopa pri carinjenju konj, ki so v živinskem potnem listu označeni, da so stari 3 leta, odnosno kadar carinarnica dvomi, da so podatki o starosti pravilni, je generalna direkcija carin odredila nastopno: Konji, za katere je v živinskem potnem listu označeno, da so stari tri leta, se pri izvozu carinijo po postavki, ki velja za izvoz konj, starih preko 3 let. V primerih, v katerih carinarnica dvomi, da so podatki o starosti živine v živinskem potnem listu pravilni, naj se obrnejo do obmejnega živino-zdravnika in zahtevajo od njega, da jih ogleda in uradno ugotovi starost za izvoz namenjenih konj (kobil).

Delokrog oddelkov glavnih carinarnic pri carinjenju blaga. Po razpisu generalne direkcije carin z dne 5. avgusta 1924, C br. 38.277, smejo oddelki glavnih carinarnic cariniti: 1. vse blago, ki se carini na podlagi ustne prijave, 2. v omejenih količinah vse blago, za čigar carinjenje je pristojna carinarnica, kateri carinski oddelek pripada. Omejitev količine odredi carinarnica po odobritvi generalne direkcije carin. Pri tem mora carinarnica upoštevati število uradnikov, ki službujejo pri oddelku, in krajevno potrebo kraja, v katerem se oddelek nahaja, 3. v neomejenih količinah vse blago, katero smejo cariniti carinarnice, katerim pripadajo, vendar si morajo izposlovati za to pooblastilo v vsakem primeru posebej. Pri takem carinjenju sodelujejo carinarnice, katerim oddelki pripadajo.

Angleška carina na tuji dovoz. S 1. septembrom je stopila v veljavo carinska tarifa, po kateri se dovozna carina na inozemsko žito in močnate izdelke povečuje dvanajstkrat. Od 9. t. m. dalje začne Anglija pobirati 26% carino na nemški dovoz.

Nova carinska politika v Avstriji. Kakor poročajo z Dunaja, bo stopila v veljavo nova avstrijska carinska tarifa že začetkom meseca oktobra t. l.

Francoska agrarna carinska zaščita. Francija je uvožno carino za inozemsko žito in moko po novi carinski tarifi, ki je stopila v veljavo dne 1. septembra t. l., zvišala na dvanajstkratni znesek sedanjih postavk.

Carinski donosi v mesecu juniju t. l. V mesecu juniju t. l. so pobrale naše carinarnice Din 18.600.404,64 carine, Din 2.330.225,80 monopolnih taks, Din 73.100.— žigovin, Din 17.765.129,05 trošarine, Din 876.855,11 luksuzne takse in Din 532.223,39 luksuznih taks, skupaj Din 40.177.937,99. Na sporednih taksah so pobrale: na ležarini Din 170.786,62, na noševini Din 102.206,17, na pristojbinah za žige, pečate in statistike Din 58.658,09. Izredni prejemki so znašali: kazni Din 221.214,05, izkupilo za prodano blago Din 9771,40, naknadno pobrana carina Din 130.001,91, tiskovine Din 154.554,84, razni dohodki 326.560, dinarjev 41 p, ažižo na zlato 65,765,188, dinarjev 65 p. Skupno so torej carinarnice pobrale v mesecu juniju tek. leta Din 107.115.862,13.

Davki in takse.

Točenje sadnega mošta. Po odloku generalne direkcije posrednih davkov z dne 15. julija 1924, št. 32.627, se sadni mošt ne more smatrati za alkoholno piščo, vsled česar se za točenje sadnega mošta ne pobirajo takse po tarifnih postavkah 61., 62., 63., 64., 65., 66. in 67. taksne tarife, to je takozvane gostilniške takse, torej tudi točarske takse.

Trošarina od tehnične octove kisline. Tehnična octova kislina, ki ima 40% ali več jakosti, ni zavezana državni trošarini, ako je v katerikoli obliki neuporabljiva za uživanje. Pri uvozu je jakost in neupotrebljivost ugotoviti s carinsko-kemično analizo.

Državni dohodki iz taks in pristojbin. V mesecu juliju 1924 se je pobralo na taksah in pristojbinah 83.275.327 Din, v mesecu juliju 1923 pa 64.937.097 Din. Posledica povišanja taks z zakonom z dne 25. oktobra 1923 se torej kaže v tem, da je znašal donos letos 18.338.229 Din več nego istega meseca l. 1923. Od 1. aprila do konca julija 1924 se je pobralo na taksah 352.343.447 Din, v isti dobi leta 1923 pa le 268.726.517 Din, torej znaša letošnji presežek 83.616.929 Din. Donos taks je bil za prve štiri mesece letočnega proračunskega leta proračunjen z upoštevanjem poviškov na 320 milijonov Din, dejansko pa je dosegel

vsoto 352.343.447 Din in presegel proračunjeno vsoto za 32.343.447 Din. Vsekakor je torej dana možnost, da se najobčutnejše takse ukinejo ali vsaj izdatno omilijo.

Denarstvo.

Narodna banka otvori svojo filijalko na Sušaku.

Obtok novčanic naše Narodne banke. Narodna banka je imela po stanju dne 31. avgusta t. l. v obtoku za 5821,9 milj. dinarjev novčanic. Obtok se je izza dne 22. avgusta t. l. zvišal za 120,5 milj. Din.

Popis novčanih zavodov SHS. Uredništvo Almanaha Kr. SHS, Zagreb, Moravska 30, je izdalo nov »Popis novčanih zavodov kraljevine SHS«.

Zakon za varstvo upnikov. Avstrijska vlada je izdelala osnutek zakona o prisilni poravnavi in ga poslala v izjavo vsem gospodarskim korporacijam. Osnutek vsebuje med drugimi določila, da zamuda dolžnika pri izpolnitvi dolžnosti iz prisilne poravnave razveljavlja prisilno poravnavo samo. Dosedaj je bilo mogoče, da se je dolžnik poravnal za 25% in je mogel po preteku štirih tednov ponovno prositi za uvedbo poravnalnega postopanja, pri čemur je bil upnik izpostavljen nevarnosti, da dobi od kvote zopet le nadaljnjo kvoto. Po novem osnutku bo dolžnik, ako ne izpolni svoje obveze iz prisilne poravnave, dolžan zopet 100% in bo moral ponovno prositi za poravnavo. Najvažnejše določilo osnutka je, da se najnižja kvota, pri kateri je prisilna poravnava mogoča, dvigne od 25% do 35%.

Izvoz in uvoz.

Ivoz preko Rakeka. V mesecu juliju t. l. se je izvozilo iz naše kraljevine v Italijo preko Rakeka: 2163 konj, 9130 govedi (495 bikov, 1607 krav, 2321 glav mlade živine in 4707 volov), 49 koz, 84.114 glav perutnine in 20 vagonov svežih jajc.

Italijanski izvoz vina. V prvih petih mesecih leta 1922 je Italija izvozila 281.882 hl vina, l. 1923 229.109 hl in l. 1924 954.958 hl vina. Letošnji izvoz se razdeli po posameznih državah naslednje: Švica 389.001, Francija 331.794 hl, Avstrija 63.165 hl, Brazilija 31.355 hl, Češkoslovaška 21.691 hl, Tripolis 20.744 hl, Argentinija 12.531 hl, Nemčija 11.874 hl, Reka 4774 hl, Anglija 3589 hl, Egipt 3350 hl in ostale države 61.140 hl.

Uvoz mineralne vode v Italijo. Za izvoz v Italijo namenjene steklenice z mineralno vodo ne smejo biti opremljene z etiketami, ki bi poudarjale boljše kakovost napram drugim mineralnim vodam in sploh kako reklamo za gotove vrelece.

Izborna spričevala pri izvozu v Turčijo. Uvoz vsakovrstnega blaga je v Turčijo dovoljen brez vsakih formalnosti ne glede na izvor. Izjema se dela le pri blagu, čigar uvoz je zakonito prepovedan in pri nekaterih vrstah sira, koruzni moki in perutnine. Uvoz tega blaga iz Bolgarije je načelno prepovedan, iz drugih dežel pa dovoljen, ako je pošiljki priloženo od turškega konzulata potrjeno izvorno spričevalo. V državah, v katerih turški konzulati še niso postavljeni, zadostuje certifikat trgovske zbornice ali kake druge oficijelne institucije.

Madžarski uvoz v Jugoslavijo. Na podlagi statističnih podatkov o jugoslovansko-madžarski trgovini se je ugotovilo, da se je izdalo v času od 1. julija 1924 do 1. avgusta 1924 568 dovoljenj za uvoz v Jugoslavijo iz Madžarske. V mesecu juniju je znašalo to število samo 42. V glavnem se uvažava v Jugoslavijo iz Madžarske: železo in druge kovine, stroji, strojni deli, predmeti za inštalacijo in drugi tem slični predmeti, azbest in kamena roba za gradnje, melasa, kemični predmeti, kože, mineralne vode, gumi, steklena roba.

Promet.

Znižanje mednarodne pisemske poštne. Dne 25. avgusta t. l. je sklenil mednarodni svetovni poštni kongres, da se zniža mednarodna pisemska poštnina za polovico. Znižanje se uveljavi v do glednem času.

Znižanje tarifov na Ogrskem. Dne 1. septembra t. l. je Ogrska znižala tarife za izvoz nekaterih vrst blaga za 20 do 45%. Znižanje tarifov se nanaša predvsem na konje, govejo živino, vino, sadje, zelenjavo, sladkor, moko in mlevske izdelke, pivo, špirt, les itd.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja, da se vrši vpisovanje za II. in III. razred na gremijalni trgovski šoli v petek, dne 12. t. m. od 2.—5. ure popoldne v šoli na Ledini (prilijče levo). Ponavljalni izpiti se vrše v ponedeljek, dne 15. septembra in torek, dne 16. septembra 1924, vsakokrat popoldne od 2. do 6. ure. Natančen razpored je razviden na deski v šoli na Ledini. Redni šolski pouk se prične v ponedeljek, dne 22. septembra 1924 ob 2. uri popoldne. — **Predsednik: Fran Stupica.**

Gremij trgovcev v Celju opozarja vse one člane, ki še niso predpisane določke vplačali, da to nemudoma poravnajo, ker bi bili v nasprotnem slučaju primorani postopati v smislu zadnjega opomina. — **Načelstvo.**

Dopisi.

TRGOVSKI PLES V CELJU.

Ob povoljni udeležbi se je vršil v četrtek dne 4. septembra t. l. v Narodnem domu sestanek vseh članov, na katerem se je razpravljalo glede bodočega »Trgovskega plesa«. V to svrhu se je poverilo posebnemu odboru vsa pripravljana dela, in sicer zastopajo v tem odboru sledeči gg.: predsednik g. Ivan Zupančič, podpredsednik g. Filip Vrtovec, tajnik g. Avgust Veble, dalje odborniki gg. Rudolf Stermecki, Jožko Pirc, Fran Leskovec, Anton Fazarinc, Anton Kovič, Lavrič Marjan, Konjedič Albin, Kohnhajzler Drago, Kolbezen Franc, Majerič Josip, Sorman Franc, Cerlini Drago, Kramar Josip, Drogenik Alojzij, Pajk Karol, Petek Ludovik, Vrščič Franjo, Kalan Franjo, Saksida Franc, Božič Janko, Rojnik Rudolf, Loibner Karol, Ravnikar Teodor, Krušič Toni in Kovač Albina.

Navedeni odbor, ki fungira kot glavni odbor, se je razdelil v posebne odseke, in sicer v propagandni, dekoracijski, prehranjevalni, blagajniški in rediteljski odsek, sprejemni in plesni odsek. Vsak odsek tvori posebni odbor, in sicer je sestavljen iz načelnika, namestnika in 4 odbornikov, toda pri tem se opozarja, da je vsakemu članu dovoljen dostop v navedene odseke, ki bi imel veselje in ambicije sodelovati, samo se ima to javiti tajniku g. Vebletu. V posameznih odsekih so se izvolili sledeči gg.: v propagandnega g. Fazarinc načelnikom in g. Sorman Franc namestnikom, odbornikom pa gg. Kohnhajzler, Pirc, Saksida, Krušič Antonija in Kovač Albina. V dekoracijski odsek gg. Kramar načelnikom, Cerlini Drago namestnikom, odbornikom pa Kohnhajzler, Kolbezen, Pirc, Kovač Anton. V prehranjevalni odsek gg. Petek Ludovik načelnikom, Uršič Franjo namestnikom in odbornikom Loibner Karol, Vrtovec, Božič Janko in Pirc Joško. V blagajniški in rediteljski odsek, kateremu se pridruži pozneje tudi dekoracijski odsek, so gg.: Fazarinc Anton, načelnik, Kohnhajzler Drago, namestnik, odborniki pa Konjedič, Kovač Anton, Lavrič Marjan, Rojnik. V sprejemni odsek (sprejem gostov) gg.: Zupančič Ivan načelnikom, Stermecki Rudolf namestnikom, Kalan Franjo, Goričar, Konjedič in Pirc Joško odbornikom. V plesni odsek so izvoljeni gg.: Avgust Veble načelnikom, Pirc Joško namestnikom, Saksida Franjo, Kohnhajzler Drago, Ravnikar Teo, Kolbezen in Česen odbornikom.

Vsakemu odseku se je poverila posebna naloga in imajo uspehe in ukrepe poročati glavnemu odboru, ki sklicuje v to svrhu vsakih 14 dni skupno sejo.

Sklenilo se je dalje, da se ima ples vršiti dne 3. januarja 1925. Kakor se je to že preje omenilo, ima dostop v posamezni odsek vsak član društva.

Razno.

Sporazum o Blerovem posojilu je bil podpisan v Beogradu 5. septembra. Pogajanja med našo vlado in predstavniki Blerove skupine za izplačilo ostalih obrokov posojila so se vršila dolgo časa in so se dne 9. t. m. z uspehom končala. Blerova skupina da na razpolago takoj manjši del posojila, večji del pa po dogovorjeni dobi. Prvi obrok se porabi za dovršenje započelih železniških prog.

Gospodarska kriza na Poljskem. Rastuća nezaposlenost, stagnacija v industriji in pomanjkanje denarja so izzvale ponovno druginjo. Cene moki in kruhu so poskočile za 20%, mesu za 18%. Po

uradnih poročilih, ki so pri vsem tem še precej optimistična, je poskočila druginja v Varšavi v prodaji na drobno za 5 1/2%. V notranjosti države je zavladala še večja druginja; vendar pa je značilno, da dobivajo nekateri mlinci na Poznanjskem žito iz Nemčije in morejo prodajati moko ceneje nego mlinci, ki producirajo domačo moko.

Olajšave v tujskem prometu. Vlada je izdala vsem poslaništvom in konzulatom odredbo, s katero bi se pospešil tujski promet preko našega ozemlja. Konzulati in poslaništva morajo izstaviti inozemcem vizum za obojestrano prekoračenje meje in sicer brez posebne prošnje za dobo treh mesecev. Predstojnikom in organom obmejnih oblasti je naročeno, da se obnašajo taktno napram tujcem. Ukinjena je nadalje dolžnost osebnega zglajevanja potujočih tujcev. Odredba določa med drugim, da potnih listov ni treba izročiti policijski oblasti. Policijski organi se imajo napram tujcem obnašati vljudno. Orožnikom na obmejnih postajah je zabranjeno opravljati svojo službo z nasajenim bajonetom. Potniki, ki žele obiskati naša kopališča, bodo uživali posebne olajšave. V notranjosti države se potni list ne sme zahtevati kot kontrolni dokument. Ta odredba ni samo pametna, temveč tudi koristna. Sedaj je kitajski zid, ki ga je postavil bivši režim, vsaj pošteno prebit in stopamo po zaslugi nove vlade v krog zares kulturnih držav.

Mednarodni vzorčni sejem v Napolju. V Napolju se vrši mednarodni vzorčni sejem od 16. do 30. septembra.

Označenje poslovnih lokalov v Avstriji. Z zakonom z dne 21. decembra 1923 so se določila o označenju poslovnih lokalov in njihovih lastnikov bistvena poostrišla, da se zaščiti splošnost in solidno poslovanje pred prevarami. Po tem zakonu mora vsak obrtnik svoje obratovaleišče (tovarno, delavnico, prodajalno itd.) opremiti z napisom, na katerem mora biti navedeno njegovo rodbinsko in krstno ime in hkratu označena vrsta obratovanja v okvirju podeljene obrtne pravice. Ta označba mora izključevati vsak dvom o vrsti obrata (izdelovanje, trgovina itd.). Pri podpisovanju mora obrtnik poleg svojega rodbinskega imena navesti vsaj eno krstno ime. Sodno protokolarani obrati se podpisujejo s polnim trgovsko registriranim besedilom. Rok za izpremembo napisov, tabel in izveskov v smislu novega zakona poteče koncem meseca decembra t. l.

Brezposelnost na Angleškem. Brezposelnost je na Angleškem od meseca novembra 1923 do konca maja t. l. stalno padala, se je v juniju t. l. nekoliko dvignila, osobito pri kvalificiranih delavcih, katerih je bilo meseca maja t. l. brezposelnih 7%, meseca junija 7,2% vseh strokovno organiziranih delavcev. Povod za ta povišek je dal padec v produkciji surovega železa in jekla. Vendar je pa to stanje bistveno ugodnejše kakor ob isti dobi leta 1923, ko je bilo nezaposlenih 11,1% strokovnih delavcev.

Izglede sladkorne kampanje na Poljskem. Državna uprava je dovolila izvoz 150.000 ton sladkorja letošnje kampanje. Hkratu je naložila tovarnarjem, da znižajo ceno sladkorja za 25 zlotov za tono. Po višjih cenah se sme sladkor prodajati le z dovoljenjem finančne uprave, odnosno je vsak povišek cene vezan na pristanek finančnega ministrstva. Tekoča kampanja obeta biti jako ugodna. Sladkorne pese se je pridelalo 17—20% več nego prejšnje leto. Na letošnji pridelek je Anglija posodila Poljski sladkorni industriji približno 33 milijonov poljskih zlotov.

Pojasnila in legitimacije za velesajem v Pragi dobite na češkoslovaškem konzulatu v Ljubljani, Breg, in pri Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 19. septembra skupen izlet jugoslovanskih trgovcev v Prago.

Ljubljanska borza.

Dne 10. septembra 1924.

Lesni trg: Skurete 13 mm I., II., fco vagon Kranj bl. 800; deske 20 mm, I., II., III., fco meja bl. 690; remeljni 70-70, I., II., III., fco vag. nakl. post. gor., bl. 625; letve 20-40, 1, 2, 3, fco nakl. post. Kranj bl. 500; lipovi plohi 54 mm od 14 cm šir. media 23 cm, fco meja bl. 900; hrušovi

plohi od 1.50 m napr., dolž. 14 cm, šir. na deb. 26, 30, 40, 60 in 80 mm, media 30 m, fco meja bl 1.100; orehovi plohi od 1.50 m dolž. napr., deb. 30, 40, 50, 60, 70 mm, od 14 cm napr., media 28 cm, fco meja bl. 2.100; hrast, okrogel les od 2.50 cm dolž. napr. 30 cm premera, fco naklad. post. bl. 400, drva suha bukova 1 m dolž., fco naklad. slov. post. 3 vag. den 28, bl. 29, zaklj. 28; oglje Ia vilano fco meja den 123.

Žitni trg: pšenica domača, fco Ljubljana den 375; pšenica bačka, fco bačka post. bl. 365; oves bački, fco bačka post. bl. 275; koroza bačka, fco bačka postaja bl. 295; krompir uzančni, fco gor. post. 1 vag. den 110, bl. 116.25, zaklj. 116.25; laneno seme par. Ljubljana den. 675.

Ostalo blago: Suhe gobe po kakovosti, 46—52; fižol ribničan fco Ljubljana 570, fižol prepeličar fco Ljubljana 500; mandalon 440, vino belo, dol., štaj., hrvatsko po vzorec 700.

Effekti: 2 1/2% drž. rente za voj. škodo 117—122, Celjska posojilnica 210, Ljubljanska kreditna 225, Merkantilna 118 do 122, Prva Hrvat. štedionica 918, Str. tovarne in livarne 164, Trbovelj. premog. družba 480—500, Zdr. papirnice 128—130, 4 1/2% kom. zad. dež. banka 98.

Trgovski register.

Vpisale so se nastopne firme: 697. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Schon-sky & Loeb, družba z o. z. 698. Sedež podružnice: Maribor. Besedilo firme: »Slavija« mednarodna transportna delniška družba, podružnica Maribor. 699. Sedež: Slov. Bistrica. Besedilo firme: Jerman & Vajdič, trg. z meš. blagom.

Izbrisala se je nastopna firma: 706. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Carin-sko posredništvo in špedicija »Promet« A. Toroš & A. Marič.

Hmelj.

XXIV. poročilo Hmeljarskega društva v Žaleu: Zatec, CSR, dne 5. sept. 1924. Dne 30. avgusta javljeno boljše vreme se je takoj spreobrnilo in imamo celi teden oblačno vreme in dež, kar obirane silno moti in zavlačuje. Blizu tri četrtine vsega pridelka je pod streho, ena četrtina je pa še na drogih in se ne ve, kako in kdaj se bo obrala. Nekaj obiravcev je vsled slabega vremena že odpotovalo in je nastalo vsled tega povsod pomanjkanje ljudi, dasi se jim je mezda za obiranje zvišala. Sedaj obrani hmelj bo sicer najboljše kakovosti, vendar pa ne bo najlepše barve. Pri vsem tem se ga pa tudi nekaj izgublja vsled neugodnega vremena. — Kupčija je v polnem teku. Cene po kakovosti od 1600—1900 čK za 50 kg. Razporeženje in cene za lepo zeleno blago prav evrste, za slabše manj.

Tržna poročila.

Tržne cene v Celju. Govedina v mesnicah I. 25, II. 24, na trgu I. 25, II. 22. Teletina 25—30, svinjina I. 35—40, II. 39, slanina I. 39, mast ameriškanska 38, domača 42, šunka 45, prekajeno meso I. 45, II. 40. — Sadje: jabolka 3—7, hruške 4—10, breskve 15, orehi 10—11, grozdje 12—15. Mleviski izdelki: moka >0< 6.60, >2< 6.20, >4< 5.60, turščična moka 3.90, turščični zdrob 3.90, na drobno pri kg 20 para več. Žito: pšenica 400, rž 355, ječmen 395, oves 360, turščica 340, fižol 500 do 600. Krma: sladko seno 50, kisló in slama 40. — Krompir 1.25—1.50 Din.

Cena za angleški premog. Cena za angleški premog se je dne 30. avgusta t. l. zvišala pri toni za 1 in pol do 2 šil.

Indeksne številke v Avstriji. Indeksna številka za veletrgovino se je v mesecu juniju t. l. znižala od 19.465 na 18.282, torej za 6%, v juliju pa se je zopet zvišala na 19.133, to je za 4.65%. Podražilo se je osobito žito, moka, sladkor in krompir.

Razvoj cen v Švici. Indeksna številka za veletrgovino v Švici je prvo polletje t. l. od meseca do meseca padala in se je samo tekom meseca junija t. l. znižala za 3.6%. Dne 1. julija t. l. je znašala 173.3%. Najmanj so se znižale cene za živila, največ pa cene za surovine industrijske produkcije.

Narastajoča indeksna številka v Nemčiji. Za dan 19. avgusta t. l. preračunjena indeksna številka za veletrgovino se je napram stanju dne 12. avgusta t. l. dvignila za 0.8% na 121.2. Povišale so se cene za živila za 1.4% (med temi žito in krompir za 1.7%), dočim so ostale cene za industrijske predmete skoro neizpremenjene.

Dobava, prodaja.

Dobava ovsa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 15. sept. direktna pogodba glede nabave 1,000,000 kg ovsa.

Dobava drv za kurjavo. Pri komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani se bo vršila dne 25. septemb. t. l. druga ustmena licitacija glede dobave drv za kurjavo.

Dobava lima za kotle. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Sarajevu se bo vršila dne 4. oktobra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 7,400 kg lima za kotle.

Dobava moke. Dne 18. septembra t. l. se bo vršila pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga javna ustmena licitacija glede dobave moke.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Državna borza dela v Mariboru (6. sept.). Od 31. avgusta do 6. septembra je bilo pri tej borzi 128 prostih mest prijavljenih, 220 oseb je iskalo dela, v 88 slučajih je posredovala borza uspešno in 14 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja do 6. septembra pa je bilo 5452 prostih mest pripravljenih, 7214 oseb je iskalo službo, v 2485 slučajih je borza posredovala uspešno in 1261 oseb je odpotovalo. — Delo išče: 28 blapcev, 6 gospodinj za na deželo, 34 viničarjev, 4 oskrbniki, 2 šafarja, 4 rudarji, 1 vrtnar, 1 kamnosek, 2 podkovska kovača, 1 železostugar, 1 klepar, 11 strojn. ključavničarjev, 5 mehanikov, 1 urar, 4 kolarji, 1 sodar, 1 žagar, 1 pletar, 3 usnarji, 1 sedlar, 1 tkalec za platno, 20 krojačev in šivilj, 1 šteparica vrh. delov čevljev, 5 peric, 2 brivca, 2 mlinarja, 3 peki, 3 mesarji, 28 natararjev in natararic, 4 hotel. sobarice, 3 zidarji, 6 slikarjev, 1 dimnikar, 8 tesarji, 10 slug, 3 knjigovodje in knjigovodkinje, 15 trg. sodručnikov in sodručnic, 4 kontoristinje, 40 tov. in pom. delavcev in delavk, 4 hišniki in hišnice, 2 čuvaja, 1 učitelj, 1 boln. strežnik, 5 pisarn. moči, 21 vzgojiteljic, 1 izveščana varuška k novorojenčkom, 101 gospodinja, kuharica, služkinja, sobarica itd., 33 vajencev in vajenk. — Delo je na razpolago: 84 blapcem in deklam, 12 viničarjem, 18 viničarjem, 200 rudarjem, 7 vrtnarjem, 1 opekarskemu mojstru, 1 kovaču za kose, 1 žičarju, 1 mehničnemu ključavničarju, 1 izdelovatelju orgelj, 3 sodarjem, 1 lesostugarju, 1 košarju, 1 tapetniku, 2 čevljarjema, 2 prizvovalcema gornj. delov čevljev, 2 fotografoma, 1 strojniku, 34 vajencem, 3 pakaričam jajc, 2 natararicama s kavetjo, 3 vzgojiteljicam, 3 gospodinjam, 6 sobaricam, 1 šteparici gor. delov čevljev, 1 varuški, 2 postrežnicama, 1 šivilji za perilo, izurjeni prizvovalki perila, 6 pomožnim delavkam.

Prvovrstna pisarniška moč
samostojna korespondentinja, stenotipistinja z več. prakso
išče mesto.
Cenjene ponudbe pod „PRIMA REFERENCE“ na upravo t. lista.

JUGOEKSIM
Trgovska družba. Vekoslav Pelc & dr.
Import **LJUBLJANA** Export
Vegova ulica 8
TRGOVINA
s špecerijskim, kolonijalnim, materijalnim blagom, deželnimi, poljskimi pridelki, lesom in lesnimi izdelki na debelo in drobno

Naznanilo.
Dovolim si cenjene odjemalce in p. n. občinstvo opozoriti na svoj novo ustanovljeni
Torbarski obrat
kjer se izdelujejo potne torbe, kasete in kovčeki iz usnja in platna v raznih formah in velikostih. — Sprejemajo se tudi naročila za špecijelne torbe in kovčke, n. pr. za razne vzorce, za trgovske potnike itd. — Velika izbira raznih torbic in kovčkov od najmanjših do največjih.
IVAN KRAVOS, MARIBOR
Aleksandrova cesta 13, Slomškov trg 6

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko vodo
Lastna pražarna za kavo
in mlin da dišave s električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Predno si nakupiš
železninske robe, kot kuhinjske posode, emajlirane, modre in rjave, aluminijaste, lite železne ali emajlirane železne, raznega jedilnega orodja, raznega orodja za obrtnike, okovja, žag, lopat, kos, tehtnice vse vrste itd.
si oglej bogato zalogo pri tvrdki
Stanko Florjančič
veletrgovina z železnino, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35 (preje Mencingerjev lokal).
TRGOVCI, ZAHTEVAJTE CENIK!

Priporočamo:
Jos. Petelinc
LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.
Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzmer, Adler za redbinske in obrtno rabe, istetam igle, olje ter vse potrebne dele za vse sisteme.
• En gros!

TEODOR KORN
LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA ŠT. 3.
Krovci, stebveni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.
Naprava stelovodov. — Kopališke in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

A. VICEL
Maribor, Glavni trg 5
trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, pločevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.
Na debelo! Na drobno!

TISKARNA „MERKUR“
Trg.-ind. d. d.
LJUBLJANA
Simona Gregorčičeva ulica št. 13
Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
Lastna knjigovoznica
Telefon št. 552
Račun pri poš. ček. zavodu št. 13.106

za leto 1925
Koledarje izvršuje točno tiskarna Merkur.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
Podružnice: Maribor, Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica
Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).
KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Brzojav: Trgovska
Telefoni: 159, 146, 458
EKSPOZITURE
Konjice, Meža-Dravograd